

tænkt mig, skønt det kunde have sin Interesse.

For nu at løse den Del af Opgaven, som syntes at være lettere at løse, har Kommissionen tilvejebragt et meget omfattende Materiale og et Materiale, som kan være meget godt. Der oplyses en hel Del om en Række Embedsmænd, der have Bierherv, hvor mange det er, hvor meget de tjene derved og alt saadant. Men er det i og for sig nogen Grund til at komme med denne Lov? Det indser jeg ikke. Det, som skulde være Grunden, var, om det kunde oplyses, hvor mange af disse Embedsmænd der misbrugte deres Bierherv, i hvor mange Tilfælde Bestridelsen af saadanne Bierherv gik ud over Statens Interesse og Embedets Bestridelse. Det var det, Kommissionen havde at undersøge, og der foreligger absolut intet om, at den Slags Ting har fundet Sted, der foreligger absolut intet om saadanne Misbrug, som kunde motivere Fremkomsten af et Lovforslag som dette. Logisk og historisk set forekommer dette Lovforslag mig altsaa at fremkomme absolut umotiveret.

Saa er det Spørgsmaalet, om ikke rent praktiske Hensyn kunde gøres gældende. Der er talt saa meget baade for og imod, at jeg ikke skal fordybe mig stærkt deri. At der kan siges en Del derfor, vil jeg slet ikke benægte; der kan ogsaa siges og er sagt adskilligt derimod. Men der er intetsteds rent og klart peget paa, hvad selve Principet betyder, hvorledes selve Principet bryder med en Fortid, som ingenlunde har været at kimsede og at ringeagte, idet Principet er at lægge den Kontrol, som der selvfølgelig nødvendigvis maa føres med Embedsmændene, over paa at kontrollere deres Fritid, at kontrollere, at snuse i hver Smule, de foretage sig privat, i Stedet for, at den hidtil fortrinvis har været lagt, hvor jeg mener den bør lægges, nemlig paa Kravet til deres Embedes Bestridelse, til, hvorledes de udføre deres Tjeneste. Her staa to grundforskellige Principper imod hinanden, og det gøre vi vel i at holde os for Øje. Jeg har ikke set, at man har været fuldstændig klar paa, at det var at gaa over til det Princip, at ville kontrollere noget, som egentlig ingen har nogen Ret til at kontrollere, i Stedet for at holde sig til det, som man baade skal og kan kontrollere. Det blev af den ærede Ordfører for vor Gruppe (Johnsen) udtalt, at den klareste Stilling vilde være absolut Forbud mod al privat Beskæftigelse for Embedsmænd. Ja, det skal gerne indrømmes, at det til en vis Grad vilde være det klareste, at der kunde

være noget i det Krav, at en Embedsmand skylder Staten hele sin Tid. Det synes indlysende for en overfladisk Betragtning, men ogsaa kun for en ganske overfladisk Betragtning. Ser man nemlig mere til Bunds, saa maa man spørge: Er det et større eller mindre Kvantum Tid, som Embedsmanden skylder Staten, som han tjener? Man maa dog sikkert indrømme, at de forskellige Mænd have en meget forskellig Arbejdsevne. Hvad den ene kan ende i Løbet af 2—3 Timer, kræver for den anden for at blive lige saa godt 5—6 Timer. Hvad en kan præstere med hele sin Arbejdskraft, besørger en anden alene med en lille Brøkdæl heraf. Staten kan absolut ikke forlange mere end, hvad enhver jævnt begavet og jævnt dygtig Mand, der udfylder sin Plads, evner at udføre. Men at de, som evne at udføre langt mere, skulde være afskaarne fra at bruge deres Fritid til noget andet, er et Krav, som er absolut ulogisk, det er et Krav om Kontrol med Fritiden, som jeg finder uberettiget. Det er naturligvis rigtigt, at et saadant absolut Forbud i dets yderste Konsekvens er det klareste Standpunkt, men en fuldstændig Konsekvens til den modsatte Side kunde egentlig være lige saa klar, man kunde give den mest uindskrænkede Tilladelse til at paatage sig alt, hvad der ikke strider mod Embedets Krav, og saa kontrollere selve Embedets Udførelse skarpt. Det er akkurat lige saa klart og lige saa let at opretholde.

Saa taler man om, at visse Beskæftigelser ikke passe sig for Embedsstanden. Ja, det er der jo noget om. Men holder man sig udelukkende til ærlige og hæderlige Beskæftigelser, skulde saa ikke den Tale om, hvad der er passende for Embedsstanden, være noget af en Levning fra Fortiden, hvor man satte Embedsstanden over den øvrige Befolkning som et finere og højere Væsen? Det forekommer mig, at naar man undersøger Kravet om dette „passende“ til Bunds i det enkelte Tilfælde, saa opløser det sig allerhyppigst til at blive noget, der glider fra en. Det kommer ikke an paa selve Arbejdet, men paa den Maade, hvorpaa det udføres, og den Aand, hvori det udføres, til hvilken Grad det er hæderligt og passende eller ikke.

Jeg maa indrømme, at den hidtil værende Kontrol med Embedsstanden har ikke haft den Klarhed som noget af de 2 Standpunkter, jeg har nævnt. Det har været noget af en Møllemting. Man har fortrinvis kontrolleret Arbejdets Udførelse, men man har samtidig forbeholdt sig nogen Kontrol med, hvad Embedsmanden tog sig for uden-